

РЕШЕНИЕ

№ 665

гр. София, 06.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 26.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **4061** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Полянка Г. С. срещу отказ за издаване на удостоверение за наследници на А. Н. П., обективиран в Решение № РСЛ21-ГР94-3746-/2/ от 01.04.2022г. на кмета на Район „С.“-Столична община.

Жалбоподателката моли за отмяната на оспорения отказ като незаконосъобразен – издаден при неизяснена фактическа обстановка и неправилно приложение на материалния закон. От фактическа страна излага, че с Осиновителен акт на Л. околийски съд № 239 и Определение № 300/11.09.1952г., постановени по гр.дело № 1985/1952г. по описа на Ломски районен съд, жалбоподателката с родители по произход М. С. Г. и Н. П. Й. е била осиновена от Г. С. И. и Г. С. Г., по мъж Г. С.. Към датата на осиновяването – 11.09.1952г., действал режима на т.нар. „непълно“ осиновяване, като според чл.81, ал.4 от Закона за лицата и семейството /ЗЛС/ в относимата му редакция, осиновеният запазва всичките си права и задължения спрямо семейството, към което принадлежи по рождение, от което според жалбоподателката следва извод, че осиновеното лице наследява роднините си по произход. Предвид това същата се явявала наследник на своя брат по произход – А. Н. П. и в това си качество поискала издаването на удостоверение за наследници. Като не съобразил посочените обстоятелства и действащата правна уредба ответникът постановил акта си в нарушение на чл.35 АПК и при неправилно приложение на относимите материалноправни разпоредби. Претендират се разноските по производството. В

съдебно заседание изложеното в жалбата и направеното с нея искане се поддържат чрез адв.К..

Ответникът по оспорването чрез юрк.Д. в съдебно заседание, моли за отхвърляне на жалбата като неоснователна. В писмено становище, представено с административната преписка мотивира съображения за законосъобразност на оспорения отказ като се позовава на изменението на ЗЛС от 1961г., преуреждащо непълното осиновяване като пълно и за заварените случаи. Предвид това жалбоподателката била изключена от кръга на наследниците на А. П.. Претендира присъждането на разноски за юрисконсултско възнаграждение. В условията на евентуалност възразява срещу прекомерността на заплатеното от оспорващата адвокатско възнаграждение като моли то да бъде намалено до предвидения в Наредба № 1/09.07.2004г. минимум с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Жалбоподателката е [дата на раждане] като нейни биологични родители са М. С. Г., по мъж Н. П. и Н. П. Й..

Видно от Осиновителен акт № 299/11.09.1952г. биологичните родители на жалбоподателката са дали съгласието си малолетната им дъщеря да бъде осиновена от Г. С. И. и Г. С. Г., по мъж Г. С.. Постановено е и Определение № 300/11.09.1952г. на Л. околийски съд по ч.гр.д.№ 1985/1952г., с което е допуснато осиновяването на П. Н. П.. Постановено е да се издадат преписи от определението на длъжностното лице по гражданското състояние, за да се отбележи в акта ѝ за раждане. Съгласно декларация на л.30 по делото името Полянка Г. С. и имената П. Н. П. по Осиновителен акт № 239 по гр.д. № 1985/1952г. по описа на Ломски околийски съд са имената на едно и също лице.

Н. П. Й., видно от акт за смърт № 246 е починал на 16.09.1959г. М. Н. П. /Й./ е починала на 17.09.1956г.

Видно от удостоверение за наследници от 28.04.2022г. А. Н. П., син на М. С. Й. и Н. П. Й., е [дата на раждане] и е починал на 17.06.2019г., като за негови наследници са посочени родителите му, починали преди него.

По делото е приет като доказателство Акт за раждане № 256/15.05.1985г. /л.31/ на Полянка Г. С., в който като нейни родители са вписани осиновителите ѝ Г. С. И. и Г. С. Г..

С Решение № 11886/20.08.2020г., постановено по гр.д. № 388/2020г. по описа на Софийския апелативен съд е отменено Решение от 12.12.2019г., постановено по гр.д. № 161/2019г. по описа на Окръжен съд – Монтана, като вместо това е постановено да бъде предоставена на основание чл.105, ал.1 от Семейния кодекс /СК/ вр. чл.2 ГПК и чл.530 и сл. ГПК по молбата на осиновената Полянка Г. С. информация за нейния биологичен произход, вкл. за биологичните ѝ родители.

Административното производство е образувано по подаденото от жалбоподателката заявление рег.№ РСЛ21-ГР94-3746/14.09.2021г., с което тя поиска издаването на удостоверение за наследници на лицето А. Н. П. като негова сестра, като се е позовала на посоченото по-горе решение и документите, с които се е

снабдила въз основа на него.

По това заявление е постановен оспореният в настоящото производство отказ, връчен на жалбоподателката на 06.04.2022г., съгласно отбелязаното в известие за доставяне на л.16 /гръб/ по делото. Жалбата, по която е образувано делото, е подадена чрез пощенски оператор на 19.04.2022г.

Предвид така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК, съответно подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност, от лице, което е адресат на акта и е неблагоприятно засегнато от него, в преклузивния 14-дневен срок за обжалване, регламентиран в чл.149, ал.1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от оспорващата, на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

Удостоверението за наследници е документ, удостоверяващ наследниците по закон на починало лице и се издава от общинската администрация въз основа на регистъра на населението - чл.24, ал.1 от Закона за гражданската регистрация /ЗГР/. Р. на населението е функция на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението /ЕСГРАОН/ - национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях. Според чл.106, ал.1, т.1 ЗГР данните от ЕСГРАОН се предоставят на българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят, а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси. Съгласно чл.5, ал.1 от Наредба № РД-02-20-6/24.04.2012г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението /НИУОРН/, издадена на основание чл.24, ал.2 ЗГР, удостоверения се издават на лицата, за които се отнасят, на законните им представители, на техните наследници. Съгласно чл.9 НИУОРН, за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава Удостоверение за наследници по образец съгласно приложение № 3. Според общата разпоредба на чл.2, ал.1 от с.н. акт, удостоверенията се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация.

В процесния случай отказът за издаване на удостоверение за наследници е издаден от кмета на Район „С.“-СО, съответно от компетентен административен орган, предвид посоченото по-горе, в пределите на предоставената му от закона власт.

Оспореният отказ е издаден в изискуемата писмена форма и съдържа задължителните реквизити на административния акт, регламентирани в разпоредбата на чл.59, ал.2 АПК.

При издаването му обаче, са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които следва да бъдат определени като съществени, тъй като са довели до неправилно приложение на материалния закон.

Административното производство, в съответствие с разпоредбата на чл.11, ал.1 от наредбата, е образувано по подадено от жалбоподателката искане, индивидуализиран е искателят на административната услуга, както и лицето, по отношение на което се иска издаване на удостоверението. След извършени проверки в регистрите на

населението е постановен оспореният в настоящото производство отказ, видно от мотивите на който административният орган е приел, че не са налице условията за издаване на исканото удостоверение, в което жалбоподателката да бъде вписана като наследник на лицето А. Н. П., тъй като с изменението на ЗЛС, в сила от м.юни 1961г., непълното осиновяване, каквото е било налице по отношение на оспорващата, се преурежда като пълно и за заварените случаи. Тъй като осиновителите на жалбоподателката са починали след 1961г., когато е изменен ЗЛС, е прието, че действието на осиновяването не е прекратено и то е трансформирано в пълно осиновяване по силата на закона. Съответно е посочено, че при пълното осиновяване между осиновителя и неговите роднини и между осиновения и неговите низходящи възникват права и задължения като при роднини и задълженията между осиновения и неговите низходящи с роднините по произход се прекратяват. По тази причина жалбоподателката е изключена от кръга на наследниците на А. Н. П., който е дете на биологичните ѝ родители.

Кръгът на наследниците по закон е очертан в разпоредбите на чл.5 – чл.12 от Закона за наследството /ЗН/. Сред тях са и братята и сестрите на починалото лице като те наследяват неговото имущество в посочените от закона случаи. От доказателствата по делото се установява по безпротиворечив начин, че жалбоподателката и лицето А. Н. П. са биологични брат и сестра – имат произход от едни и същи биологични родители. С оглед осиновяването ѝ през 1952г. спорен между страните е въпросът дали тя следва да бъде вписана в удостоверението за наследници като наследник на брат си, тъй като съгласно чл.101, ал.1 от Семейния кодекс /СК/ при пълно осиновяване между осиновения и неговите низходящи, от една страна, и осиновителя и неговите роднини - от друга, възникват права и задължения като между роднини по произход, а правата и задълженията между осиновения и неговите низходящи с роднините им по произход се прекратяват. За разлика от пълното осиновяване, при непълното осиновяване /чл.102, ал.1 СК/ възникват права и задължения като между роднини по произход само между осиновения и неговите низходящи, от една страна, и осиновителя - от друга, а правата и задълженията между осиновения и неговите низходящи с роднините им по произход се запазват. Приложими при определяне на кръга на наследниците по закон са разпоредбите на Закона за наследството и действащия Семейен кодекс, посочени по-горе, тъй като А. Н. П. е починал през 2019г.

Към датата на осиновяване на жалбоподателката – 11.09.1952г., производството и статутът на осиновените лица са регламентирани в Закона за лицата и семейството, обн. ДВ, бр.182/09.08.1949г. В редакцията, действаща към датата на осиновяването, чл.81 ЗЛС предвижда, че между осиновения и осиновителя се създават отношения на дете към родител, но осиновителят не наследява осиновения /ал.1/. Осиновеният може да приеме името на осиновителя /ал.2/. Според ал.3 осиновяването не създава гражданско-правни отношения между осиновения и роднините на осиновителя, нито между последния и роднините на осиновения, освен ако законът разпорежда другояче, а според ал.4 осиновеният запазва всичките си права и задължения спрямо семейството, към което принадлежи по рождение. Следователно към тази дата режимът на осиновяване се подчинява на правилата, съответстващи на непълното осиновяване по чл.102 СК.

В ДВ, бр.50/23.06.1961г. е обнародван Закон за изменение на ЗЛС като с § 7 от него се изменя разпоредбата на чл.81 по следния начин: „Между осиновителя и неговите роднини, от една страна, и осиновения и неговите низходящи, от друга,

възникват права и задължения, каквито съществуват между роднини по произход /ал.1/. Правата и задълженията между осиновения и неговите низходящи, от една страна, и роднините им по произход, от друга, се прекратяват, освен когато родителят на осиновения е съпруг на осиновителя. Тази разпоредба не отменя забраните по ал. I, букви "а" и "б" и ал. II на чл.23 /ал.2/.". Според преходното правило /единствено/ на ЗИЗЛС правилата на чл.80 и 81 се прилагат и за заварените осиновявания. Т.е. по силата на посочената разпоредба завареното непълно осиновяване на жалбоподателката по силата на законовата разпоредба се преурежда в пълно осиновяване. При това положение тя губи качеството си на наследник по закон на своите биологични родители като тяхна низходяща, както и на биологичния си брат А. П. като негова сестра.

Без значение е обстоятелството, че биологичните родители на жалбоподателката са починали преди изменението на закона от 1961г., тъй като не по отношение на тях е поискано издаване на удостоверение за наследници. Позоваването на мотивите на Тълкувателно решение № 42/02.04.1964г. по т.д. № 24/1964г. на ВС не променя този извод, нито изводите, направени по-горе. Изрично в тълкувателния акт се посочва, че осиновеният, чието осиновяване не е отменено не притежава никакви права върху наследството на биологичния му родител, понеже всички правоотношения с рожденото му семейство са прекратени по силата на чл.81 ЗЛС и съответно той няма качеството на наследник. Моментът на смъртта на биологичните родители и съответно моментът на откриване на наследството в посоченото решение са коментирани във връзка с промяната в правата и задълженията на осиновения при отмяна на осиновяването към следващ момент.

Въпреки това оспореният отказ е незаконосъобразен като противоречащ на материалния закон. Съгласно разпоредбата на чл.11, ал.5 НИУОРН в удостоверението за наследници длъжностното лице вписва всички живи и починали наследници, определени съгласно Закона за наследството. От своя страна чл.8, ал.4 ЗН гласи, че когато починалият не е оставил възходящи от втора и по-горна степен, братя и сестри или техни низходящи, наследяват роднините по съребрена линия до шеста степен включително.

Тъй като в процесния случай жалбоподателката е осиновена от сестрата на биологичната си майка и нейния съпруг, при режим на пълно осиновяване по силата на преходната разпоредба на Закона за изменение на Закона за лицата и семейството от 1961г., тя се явява роднина на починалото лице по съребрена линия от четвърта степен /първа братовчедка/ и следователно наследник по закон – чл.8, ал.4 ЗН, който следва да бъде вписан в удостоверението за наследници по силата на чл.11, ал.5 НИУОРН.

Това обстоятелство не е отчетено от административния орган, което сочи, че той не е извършил проверката, дължима по силата на чл.11, ал.2 НИУОРН в пълен обем. Съгласно посочената разпоредба за определяне на наследниците по закон длъжностното лице прави пълна проверка в регистъра на населението, а когато е необходимо, и в регистрите на актовете за гражданско състояние. Макар от приложените към заявлението документи да се установяват сочените в заявлението обстоятелства, а именно, че биологичната майка и осиновителката на жалбоподателката са сестри, административният орган не е изискал съответните справки, съответно е постановил акта си при неизяснена фактическа обстановка, което нарушение на чл.35 АПК е довело до неправилно приложение на материалния закон.

Така установеното обуславя извод за незаконосъобразност на оспорения акт като издаден при наличието на отменителните основания по чл.146, т.3 и т.4 АПК.

С оглед изложеното жалбата се явява основателна, съответно основателна е претенцията на оспорващата за присъждане на направените по производството разноски. Такива са доказани в общ размер на 1010 лева, от които 10 лева за заплатена държавна такса по оспорването и 1000 лева за заплатено адвокатско възнаграждение, което кореспондира с минималния размер по чл.8, ал.3 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, предвид което възражението на ответника за неговата прекомерност се явява неоснователно.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2, чл.173, ал.2, чл.174 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Полянка Г. С. отказ за издаване на удостоверение за наследници на А. Н. П., обективиран в Решение № РСЛ21-ГР94-3746-/2/ от 01.04.2022г. на кмета на Район „С.“-Столична община.

ИЗПРАЩА делото като преписка на ответника за ново произнасяне по подаденото от жалбоподателката заявление с рег.№ РСЛ21-ГР94-3746/14.09.2021г., в 14-дневен срок от влизане в сила на решението.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на Полянка Г. С., ЕГН [ЕГН], сумата в размер на 1010 /хиляда и десет/ лева, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: